

***Statenstuk* 2016-729**

Investeringsagenda

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 30 maart 2016
- Provinciale Staten op 13 april 2016
- fatale beslisdatum: 13 april 2016

Behandeld door de heer B. Potjer, telefoonnummer (0592) 36 53 95, e-mail b.potjer@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer A. van der Tuuk

Inleiding

a. Algemeen

De Begroting 2016 bevat als prioriteit het ontwikkelen van een Investeringsagenda.

De ontwikkeling is een gezamenlijke opgave van uw Staten en ons. Ons huidige voorstel bevat onze eerste projectmatige uitwerking van de Investeringsagenda en de daarop gebaseerde eerste financiële verdeling.

De Investeringsagenda is een nieuw instrument. Ons voorstel bevat daarom ook een uitwerking van het proces van besluitvorming, rapportage en actualisatie over de Investeringsagenda. Dat proces is met een kleine aanpassing aangehaakt bij de gebruikelijke werkwijze en P&C-cyclus.

b. Europese aspecten

Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid

De Investeringsagenda is juist opgezet om actief te kunnen inspelen op toekomstgerichte ontwikkelingen onder andere op het gebied van werkgelegenheid. Daarover wordt ook gerapporteerd per projectvoorstel.

d. Participatie

Na vaststelling van de begroting worden uw Staten via dit stuk betrokken bij de eerste uitwerking.

Afhankelijk van de fase waarin de onderliggende projecten zich bevinden, vindt participatie met stakeholders plaats. Het zijn veelal bekende thema's met een eigen dynamiek. Daarbij is uw betrokkenheid en die van anderen nodig. Daar zetten wij ons voor in; bij enkele thema's bent u inmiddels al betrokken.

Advies

1. In te stemmen met de eerste projectmatige en financiële uitwerking van de Investeringsagenda (zie in bijlage 1).
2. Het onderwerp EU-cofinanciering voorlopig als projectreservering voor 2019 aan te houden.
3. In te stemmen met het voorstel voor besluitvorming, rapportage en actualisatie voor de Investeringsagenda, inclusief de daarin (bij punt 4) opgenomen interpretatie van de Regeling Grote Projecten (bijlage 2).
4. Vast te stellen dat de acht projecten, verder uitgewerkt tot besluitrijpe projecten, via het gebruikelijke proces aan uw Staten worden voorgelegd.

Beoogd effect

Toekomstbestendige investeringen voor Drenthe realiseren, die onder andere bijdragen aan een duurzame werkgelegenheid.

Argumenten

1.1. *Daarmee bevestigen uw Staten dat wij bij de uitwerking van de onderwerpen uit de Investeringsagenda de goede keuzen hebben gemaakt (zie bijlage 1).*

Wij en, door vaststelling, uw Staten hebben in de Begroting 2016 9 onderwerpen voorgesteld ter uitwerking van een Investeringsagenda. Zoals u weet gaat het om de onderwerpen:

1. Breedband
2. Acquisitie en een Drentse Investeringspremieregeling
3. Fietsprovincie nr. 1
4. Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde
5. Herontwikkelingsfonds ruimtelijke kwaliteit
6. Energieneutraal Wonen
7. Culturele Investeringsprojecten die leiden tot toonaangevende kwaliteit
8. Werken aan de toekomst van Veenhuizen
9. EU-cofinanciering

Wij hebben nu een eerste uitwerking gereed. Deze uitwerking is weergegeven in de bijgevoegde projectbeschrijvingen, waarvan de totale provinciale lasten grofweg uitkomen op € 45 miljoen.

Zoals u in de bijlage kunt lezen, hebben deze projecten allemaal zichtbaar positief effect op de elementen uit de Nota van Aanbieding bij de Begroting 2016. Het daar beschreven resultaat, de effecten die naar verwachting teweeg worden gebracht en de verwachte multiplier leiden tot de bij de projectfinanciën voorgestelde bijdrage uit de Investeringsagenda. Daarbij zijn niet alle onderwerpen/projecten nu geheel uitgewerkt; de voorbereiding daarvan vergt soms nader overleg of komt pas later in de collegeperiode aan de orde.

1.2. *Voor de verdere uitwerking tot besluitrijpe projecten is een voorlopige toedeling van middelen nodig.*

Het financiële kader is richtinggevend bij de uitwerking, maar is ook dynamisch. De huidige uitwerking is gebaseerd op een zo goed mogelijke schatting van mogelijke uitgaven en de ruimte die daarvoor vrijgemaakt moet worden. Sommige van de projecten zijn al zover ontwikkeld dat er sprake is van een projectkostenberekening; andere zijn daarentegen meer te karakteriseren als inzet om partners te bewegen mee te doen. De voorlopige toedeling is richtinggevend. Zij zal tweemaal per jaar geactualiseerd worden.

2.1. *Er is vooralsnog de eerste jaren voldoende dekking voor EU-projecten*

Met betrekking tot de EU-cofinanciering zijn er op dit moment geen concrete knelpunten. De ingestelde reserve is vooralsnog voldoende voor de bekende vragen in de programma's. De besteding is echter afhankelijk van de ontwikkeling in de markt en de regio. Wordt er veel vanuit de regio ontwikkeld (wat we hopen) en gebruikgemaakt van meer sectorale fondsen (wat wij nastreven) dan kan er een gat ontstaan aan het einde van de huidige programmaperiode.

3.1. *Wij trekken bij de Investeringsagenda samen op en daarvoor zijn enkele afspraken nodig.*

De afspraken zijn gebaseerd op de huidige rolverdeling, maar vertalen ook de wijze waarop uw Staten en wij met elkaar kunnen zorgen voor een dynamische invulling van de Investeringsagenda. Deze afspraken staan beschreven in bijlage 2.

Het is wenselijk om het besluitvormingsproces bij de projecten op de Investeringsagenda transparant, ook in de tijd, te doorlopen, vanwege de betrokkenheid van andere stakeholders.

Uw Staten hebben twee momenten waarop de vraag aan u wordt voorgelegd of u hetgeen in de Regeling Grote Projecten is vastgelegd wilt uitvoeren: zodra de Investeringsagenda gereed of herzien is en bij het individuele Statenbesluit over het project. Wij gaan ervan uit dat u het vroegste moment kiest indien u de regeling inzet. Dat is bij vaststelling of herziening van de Investeringsagenda.

4.1. Uitgaven zijn pas mogelijk nadat uw Staten een definitieve goedkeuring aan individuele projecten hebben gegeven.

De vaststelling van de Investeringsagenda betekent dat wij verder kunnen met de afronding van de afstemming met samenwerkingspartners en de voorbereiding van individuele Statenbesluiten. Die zijn nodig om tot besteding te komen van de nu in beeld gebrachte uitgaven.

Tijdsplanning

De Investeringsagenda wordt uitgevoerd binnen de huidige collegeperiode. Dat betekent dat in de praktijk tot in 2019 verplichtingen mogelijk zijn. De ambitie is dat er in die periode ook realisatie verzekerd is; de uitvoering kan natuurlijk doorlopen in de volgende periode.

Financiën

Er is op grond van de vaststelling van de Begroting een Reserve Investeringsagenda gevormd. Deze wordt belast, via begrotingswijzigingen, zodra uw Staten het projectplan goedkeuren.

Monitoring en evaluatie

Tweemaal per jaar, bij de Voorjaarsnota en de Begroting, vindt actualisatie en waar nodig aanvulling plaats van de Investeringsagenda. De rapportage is conform de P&C-cyclus.

Communicatie

Communicatie over het Investeringsplan gaat met name via de individuele projecten van binnen de Investeringsagenda.

Bijlagen

1. Eerste projectmatige uitwerking van de Investeringsagenda.
2. Proces van besluitvorming, rapportage en actualisatie voor de Investeringsagenda

Assen, 9 maart 2016

Kenmerk: 10/3.2/2016000905

Gedeputeerde Staten voornoemd,

dr.h.c. J. Tichelaar, voorzitter

mevrouw mr. A.M. van Schreven, secretaris

wa/coll.

Ontstaan van investeringsagenda

Al in het collegeakkoord hebben wij aangegeven ons te willen focussen op enkele speerpunten die de toekomstbestendigheid van Drenthe vergroten. Dat gaven wij onder andere aan in een Lobby-top-10. Daarin vindt u al de meeste onderwerpen terug die nu verder uitgewerkt zijn voor de Investeringsagenda. Vanaf ons aantreden hebben wij daar verder handen en voeten aan gegeven.

De eerste stap was om alles op alles te zetten om ruimte te maken in de begroting om met gerichte investeringen een forse impuls te geven aan de Drentse economie, juist nu die weer aantrekt. Wij deden u een voorstel om een dynamische investeringsagenda te ontwikkelen en gaven daar onze onderwerpen voor aan. Uw Staten ondersteunden dat, stimuleerden ons tot verdere ontwikkeling daarvan en stelden een Reserve Investeringsagenda van € 45 miljoen in.

Ontwikkeling en concretisering

Wij hebben al (deels voor de vaststelling van de begroting) voor verschillende van de negen onderwerpen het contact met uw Staten gezocht. Met name bij de onderwerpen Culturele investeringen, Energieneutraal wonen, Breedband en Fietsprovincie1/vrijtijdseconomie hebben uw Staten interactief mee vormgegeven hoe de denkbeelden omgezet werden in concrete projecten.

Niet alle genoemde onderwerpen leenden zich nu al tot interactie en sommige nog niet tot projectconcretisering. Op die onderwerpen komen wij daarom later in de collegeperiode terug.

Bij vrijwel alle onderwerpen zijn wij ook in gesprek met stakeholders. Ook die hebben bijgedragen in het dynamische proces, wat uiteindelijk zal leiden tot goede uitvoerbare plannen.

Dankzij ook uw input zijn wij nu op het punt gekomen dat wij een voorlopige verdeling van middelen voor de verschillende onderwerpen voorstellen. Ook omdat wij graag met de uitwerking voortgaan, presenteren wij nu al, voor de Voorjaarsnota uit, de Investeringsagenda.

Voorgestelde besluiten in deze fase

Wij willen uw Staten nogmaals betrekken bij de Investeringsagenda, om het u mogelijk te maken ook over het geheel van voornemens te besluiten. Daarmee vragen wij u in deze fase een oordeel te geven over de verdeling van de financiën over de onderwerpen. Wij hebben daarom een projectmatige uitwerking gemaakt, waarin u in concrete zin al kunt vinden wat wij willen realiseren en bereiken. De definitieve projecten zullen u separaat voorgelegd worden. Wij verwachten al voor de zomer uw besluit te vragen over Energieneutraal wonen en de IPR. Voor alle projecten is de verdeling die wij u nu voorleggen van belang voor het verder ontwikkelen van de projecten met stakeholders.

De samenvatting van wat in bijlage 1 wordt weergegeven is:

Onderwerp/project	Bijdrage uit Reserve Investeringsagenda	Omvang investering bij revolverend financieren
Breedband	€ 9.050.000,00	€ 50.000.000,00
Acquisitie en Drentse IPR	€ 7.000.000,00	Deels in te zetten
Fietsprovincie1	€ 6.750.000,00	Nog niet uitgewerkt
Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde	€ 7.500.000,00	Nog niet uitgewerkt
Herontwikkelingsfonds ruimtelijke kwaliteit	€ 1.150.000,00	€ 7.500.000,00
Energieneutraal wonen	€ 6.500.000,00	€ 15.000.000,00
Culturele investeringen die leiden tot toonaangevende kwaliteit	€ 4.125.000,00	
Werken aan de toekomst van Veenhuizen	€ 750.000,00	Afhankelijk van vorm
EU-cofinanciering (voorlopige reservering)	€ 2.000.000,00	

Deze verdeling en toedeling stellen wij u hierbij voor.

Gelijktijdig met het verder concretiseren van de onderwerpen hebben wij onze organisatie en processen gericht op het realiseren van al onze speerpunten. Daarbij is het van belang dat we zowel de goede voorbereiding en besluitvorming als de beheersing aanpassen op onze ambitie om dynamisch te besturen. Wij hebben het proces van besluitvorming, rapportage en actualiseren specifiek beschreven en leggen dat aan u voor.

Door u nu in deze vorm onze voorstellen te doen kunnen we samen onze urgentie en focus tonen. Zo stimuleren wij ook onze stakeholders tijdig mee te doen en helpen we elkaar onze wederzijdse ambities in deze collegeperiode te realiseren.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 9 maart 2016, kenmerk 10/3.2/2016000905;

BESLUITEN:

1. in te stemmen met de eerste projectmatige en financiële uitwerking van de investeringsagenda (zie in bijlage 1);
2. het onderwerp EU-cofinanciering voorlopig als projectreservering voor 2019 aan te houden;
3. in te stemmen met het voorstel voor besluitvorming, rapportage en actualisatie voor de Investeringsagenda, inclusief de daarin (bij punt 4) opgenomen interpretatie van de Regeling Grote Projecten (bijlage 2);
4. vast te stellen dat de acht projecten, verder uitgewerkt tot besluitrijpe projecten, via het gebruikelijke proces aan uw Staten worden voorgelegd.

Assen, 13 april 2016

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

wa/coll.

Bijlage 1

Eerste projectmatige uitwerking van de Investeringsagenda

Breedband

Doel

Realisatie van breedband binnen 4 jaar in heel Drenthe.

Wat willen we bereiken met investering?

In het voorjaar van 2019 is in de witte gebieden tegen een acceptabele prijs breedband beschikbaar dat minimaal voldoet aan de Europese norm voor Next Generation Access (op dit moment een minimale snelheid van 30 MB/sec).

Wat doen we?

LOKALE INITIATIEVEN STIMULEREN

- *Instellen en operationaliseren van het Breedband Platform Drenthe*
- *Gemeenten nauwer betrekken bij de realisatie van breedband in het algemeen en in het bijzonder bij de activiteiten van het Breedband Platform Drenthe*
- *Het uitvoeren van de Uitvoeringsregeling vraagbundeling breedbandnetwerken Drenthe 2014*
- *Het uitvoeren van de Uitvoeringsregeling realisering hoogwaardige communicatienetwerken Drenthe 2015*

MARKTPARTIJEN BETREKKEN EN INFRASTRUCTUUR MEELEGGEN EN GEBRUIKEN

- *Marktconsultatie*
- *Kennisontwikkeling*
- *Gebruik maken van reeds aanwezige netwerken ("Slim meegebruiken")*
- *Meenemen van de aanleg van breedband in infrastructurele werkzaamheden van andere overheden en marktpartijen ("Slim meeleggen")*
- *Het verwerven van financiële middelen van de EU en het Rijk*

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier:

Uitgaande van een historisch risicopercentage wordt met de eigen bijdrage een totale investering gepleegd van ca. € 50 – 60 mln.

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
9,05 1)	7,8	0,4	0,6	0,3

1) Revolverend ingezet leidt dat tot € 50 miljoen investeringen

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

De aanwezigheid van breedband versterkt de sociale ("people") kant van duurzaamheid in kleine kernen en op het platteland, door een betere benutting van sociale media, voorzieningen op afstand (waaronder onderwijs) beter bereikbaar te maken, innovatieve zorg- en OV-concepten te benutten en een digitale kloof met de gebieden die wel over breedband beschikken, te voorkomen. Breedband kan bijdragen aan geringe vervoersbewegingen, daardoor geringe gebruik brandstoffen ("planet") en het is een motor voor innovatie en de (schone) werkgelegenheid die daar mee samenhangt ("profit").

Werkgelegenheid:

Met name agrarische bedrijven, recreatieondernemingen en thuiswerkers worden vanwege hun locatie in het buitengebied geconfronteerd met het ontbreken ervan. De beschikbaarheid van breedband maakt een efficiënte bedrijfsvoering mogelijk en voorkomt dat bedrijven wegtrekken. Het biedt ook ruimte aan nieuwe innovatieve bedrijfsconcepten, die niet gebonden zijn aan een bepaalde locatie, die zich vestigen in (vrijkomende) panden in het buitengebied als daar breedband beschikbaar is.

Bereikbaarheid:

Breedband maakt alternatieven voor fysieke bereikbaarheid mogelijk. In zorgconcepten (bijvoorbeeld aflezen bloedwaarden en controle door deskundige op afstand), onderwijs, veiligheid en thuiswerken. Voor het uitrollen van zelfsturende auto's is de aanwezigheid van breedband noodzakelijk.

Sociale Cohesie:

Breedband zorgt voor digitale aanhaking van rurale gebieden en voorkomt een digitale kloof. Via breedband komen applicaties beschikbaar die de sociale samenhang en het gevoel van veiligheid in een gebied versterken. De keuze voor het aanjagen en versterken van lokale initiatieven draagt ook bij aan sociale samenhang.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Er is sprake van een grote mate van zichtbaarheid. Het resultaat van het project is de beschikbaarheid van breedband in de gebieden die daar nu nog van verstoken zijn (ca 10% van de Drentse huishoudens en bedrijven). Inwoners worden actief benaderd om deel te nemen in de lokale initiatieven, die de Breedband infrastructuur tot stand moet brengen. De zichtbaarheid wordt nog vergroot door de wervingsacties en de belangstelling van de regionale pers.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

De Europese Commissie zet met haar Digitale Agenda, als onderdeel van de Europa 2020 strategie, in op digitalisering. Dit komt terug in de nieuwe Europese fondsenperiode van 2014-2020. De provincie werkt, samen met andere provincies, aan een aanvraag voor een bijdrage uit het Europees Fonds voor Strategische Investerings ("Junckergelden"). Daarnaast is een aanvraag ingediend voor "technische bijstand". Voor een bijdrage vanuit het Rijk wordt in ieder geval een verbinding gezocht met de ambitie van het Rijk om basisscholen van snel internet te voorzien.

Acquisitie en een Drentse InvesteringsPremieRegeling (IPR)

Doel

Het creëren van extra werkgelegenheid en economische structuurversterking door het versterken van het Drents acquisitie-instrumentarium in het kader van Rodeloper- en acquisitiebeleid met directe 'op-maat' ondersteuningsmaatregelen, waaronder een IPR. Daarmee geven we direct invulling aan het (mondelinge) advies van de commissie Vollebregt in relatie tot de Vierkant-voor-werk regio.

Wat willen we bereiken met investering?

Nieuwvestiging en uitbreiding van stuwende bedrijvigheid in Drenthe. Daarmee wordt aanvullende werkgelegenheid gecreëerd en economische structuurversterking van Drenthe gestimuleerd. Met directe 'op-maat' ondersteuningsmaatregelen, waaronder een IPR kan net het laatste zetje gegeven worden aan bedrijven om uit te breiden dan wel zich te vestigen. Vooral in Zuidoost Drenthe (de Vierkant voor Werk regio) kunnen de kansen voor economische structuurversterking met een Drentse IPR benut worden. Daarmee wordt de Drentse concurrentiepositie in zekere mate gelijk getrokken in relatie tot de Randstad, Midden- en Zuid Nederland. De Vierkant-voor-werk gemeenten hebben behoefte aan een degelijke regeling en provincies als Groningen en Friesland doen ook veel extra's voor bedrijven en Overijssel heeft ontwikkelingen op dit front.

Wat doen we?

Het maken van mix van maatregelen, waaronder een IPR subsidieregeling, gericht op acquisitie en uitbreiding van bedrijven. Andere mogelijke maatregelen zijn loonkostenpremie, korting op rente MKB-lening en mogelijk actief grondbeleid. De beoogde looptijd van de maatregelen is 4 jaar (2016-2019). Uitvoering is voorzien bij het SNN.

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Er wordt minimaal een verdubbeling van het budget aan cofinanciering voor IPR nagestreefd. Onderhandelingen met het ministerie van EZ en Vierkant-voor-werk gemeenten zijn gestart. Emmen heeft al een PM post opgenomen.

Daarnaast gaan onderhandelingen met de overige gemeenten in Drenthe gevoerd worden voor het opbrengen van cofinanciering om het budget van 2 miljoen te vergroten.

Multiplier is dan minimaal 2 mln. De multiplier wordt verder positief beïnvloed door de investeringen van bedrijven bij nieuwvestiging en/of uitbreiding.

De mix van maatregelen voor investeringssteun op onderdelen (voor de niet Vierkant-voor-werk gemeenten) zou mogelijk revolverend ingezet kunnen worden.

Dit wordt nader onderzocht.

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
7 2)	0,5	2	2	2,5

2) Deels revolverend ingezet

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Bouwstenen instrumentarium (IPR) (nader uit te werken):

1. Klassieke duurzaamheidsbenadering:

Sturen op toepassen van duurzaamheidsmaatregelen; voldoet de investering aan deze aspecten; dan een hogere IPR-premie.

2. Benadering volgens Circulaire economie principes:

Ook hier kan gelden; voldoet men aan de criteria, dan hogere IPR-premie.

Werkgelegenheid:

Nieuwvestiging en uitbreiding van bedrijven dragen bij aan de werkgelegenheid in Drenthe. Een uitnodigend en aantrekkelijk vestigingsklimaat is hiervoor een belangrijke randvoorwaarde. De voorgestelde maatregelen sluiten naadloos aan op het Rodeloperbeleid.

Bereikbaarheid:

Het is denkbaar dat er 'op maat' oplossingen in bereikbaarheid getroffen moeten worden bij vestiging of uitbreiding van bedrijven als onderdeel van een propositie.

Sociale Cohesie:

Werkgelegenheid is een topprioriteit binnen het Drentse economische beleid: het hebben van een baan is een basisvoorwaarde. Het is een van de belangrijkste remedies tegen sociale uitsluiting. Het zorgt voor persoonlijke ontplooiing en de mogelijkheid tot deelname aan bredere culturele en maatschappelijke verbanden.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Het Rodeloperbeleid krijgt met deze maatregelen extra slagkracht. Hiermee wordt de kans op nieuwvestiging en/of uitbreiding direct door de provincie positief beïnvloed, welke fysiek zichtbaar is voor inwoners.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

Het creëren van werkgelegenheid is ook een van de kerndoelstellingen van zowel EU als Rijk. Het stimuleren hiervan met maatregelen gericht op verbetering van het vestigingsklimaat maken daar onderdeel van.

Fietsprovincie nr. 1 (Kwaliteitsimpuls Fietspadennetwerk)

Doel

Ambitie: Drenthe is in 2019 dé nr. 1 fietsprovincie, waar we met fietsen meer bestedingen en werkgelegenheid creëren en we meer fietsmobiliteit realiseren. Fietsen levert op toeristisch recreatief gebied een belangrijke bijdrage aan de vrijetijdseconomie van Drenthe. De fiets is een belangrijk vervoermiddel naar school en werk en voor het reizen met het OV. Fietsen is duurzaam en draagt bij aan een goede gezondheid.

Wat willen we bereiken met investering?

Fietsen is een belangrijk onderdeel van de vrijetijdseconomie van Drenthe. Drenthe beschikt over meer dan 1700 kilometer fietspaden. Om dit fietsnetwerk toekomstbestendig te maken voor de verschillende fietsgebruikers (incl. Ebike), mensen te verleiden de fiets te pakken (optimale fietsbeleving) en fietsen een goede aanjager te laten zijn voor meer bestedingen/werkgelegenheid is een kwaliteitsimpuls van het fietsnetwerk en de fietsbeleving nodig. Dit betekent het Drentse fietsnetwerk verbreden en optimaliseren en de fietsbeleving versterken en innovaties toepassen. Hierbij denken we vanuit het credo van A naar C, waarbij de C staat voor commercie; fietsen in Drenthe is sterk verbonden met ondernemers (vrijetijdseconomie).

Wat doen we?

We zetten in op het realiseren van een kwalitatief goed en toekomstbestendig Drenthe-breed 5*fietsnetwerk, goede fietsvoorzieningen en het versterken van de fietsbeleving. We verbeteren en verbreden fietspaden en routes, realiseren actuele en goede route informatie en fietsvoorzieningen als oplaadpunten, reparatie-mogelijkheden, schoonmaakpunten, stallingsmogelijkheden, bagageservice etc.. Voor het versterken van de optimale fietsbeleving in Drenthe worden nieuwe en innovatieve oplossingen toegepast. We zetten in op het vergroten van de attractiewaarde en beleving van het fietsen in Drenthe. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van innovatieve verlichting van fietspaden met behulp van sensoren of het creëren van extra uitdaging in fietsroutes.

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Kwaliteitsimpuls fietsnetwerk – versterken fietsinfrastructuur en fietsvoorzieningen

Fietsfonds – versterken fietsbeleving en innovatie

Multiplier: Inzet is dat andere partijen als gemeenten, terreinbeheerders en ondernemers mede investeren d.m.v. cofinanciering. De omvang hiervan moet nog in beeld worden gebracht. Vanuit de wens om te komen tot een snelle uitvoering wordt in korte tijd verkend wat wensen, behoeften en ambities zijn van gemeenten, het Recreatieschap Drenthe en terreinbeheerders als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Drents landschap en welke bijdrage zij hieraan gezamenlijk gaan leveren. Ook worden ondernemers (vrijetijdseconomie) en maatschappelijke partners zoals Marketing Drenthe, Sport Drenthe en het onderwijs betrokken. Welke bijdrage zij kunnen leveren is nog niet duidelijk. Er wordt van uitgegaan dat cofinanciering kan worden ingezet tot een totale investering van circa € 15 mln.

Geschatte	2016	2017	2018	2019
Reservering				
Totaal	6,75	0,3	2.15	2.15

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Het meest milieuvriendelijke en duurzame vervoermiddel is onbetwist de fiets. Veel verplaatsingen van mensen gaan over een korte afstand. De fiets biedt een **snel, flexibel en gezond** alternatief voor gemotoriseerd verkeer.

Werkgelegenheid:

De inzet van programma Vrijetijdseconomie en deelprogramma Fietsen is het genereren van meer bestedingen en daarmee meer werkgelegenheid in de vrijetijdseconomie van Drenthe. Onderzoek zal moeten aangeven welke inzet op fietspaden en voorzieningen kan leiden tot deze economische plus.

Bereikbaarheid:

Veel verplaatsingen van mensen gaan over een korte afstand. Juist voor deze korte ritten biedt de fiets een snel, flexibel en gezond alternatief voor gemotoriseerd verkeer. Voorwaarde is dat er een kwalitatief goed netwerk aan fietspaden/routes beschikbaar is om goed en veilig te kunnen fietsen.

Sociale Cohesie:

Veel inwoners zijn betrokken of deelnemer aan de talloze fietsevenementen die jaarlijks plaatsvinden. Goede voorbeelden zijn de grote groepen vrijwilligers die meewerken aan evenementen zoals de ronde van Drenthe, de Drentse fiets4daagse of de Superprestige in Gieten. Een kwalitatief goed fietsnetwerk is een basisvoorwaarde voor de vele evenementen en activiteiten die worden georganiseerd.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Het project wordt met brede Drentse betrokkenheid van ondernemers, gemeenten en maatschappelijke organisaties verder ontwikkeld.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

De EU heeft fietsen als een van de drie topprioriteiten in alternatief vervoer voor de auto benoemd. In het COMBI project zetten we samen met onze internationale partners in op de ontwikkeling van een open data platform, waarmee veiligheid, gebruik, snelheid en alle andere relevante data voor de (E) bike kan worden gemeten. Met deze informatie kunnen we gericht investeren daar waar het bijvoorbeeld druk of gevaarlijk is. Daarnaast doen we een aantal gerichte pilots die bijdragen aan de mobiliteit (aansluiting (E)bike op openbaar vervoer en vv.) in Zuid-Oost Drenthe en de ontwikkeling van de fietssnelweg Groningen-Assen.

Op rijksniveau zijn we partner in de Tour de Force, de landelijke agenda Fiets 2020. Hierin zijn we actief in de ketenploeg (fiets als onderdeel van de OV keten) en de regionale routeploeg. De routeploeg gaat onderzoeken wat de economische waarde is van de regionale fietsroutes en hoe deze te vergroten.

Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde

Doel

- Generen van reuring voor het gebied: exposure
- Alternatieve businessmodellen succesvol toepassen in luchthavenomgeving: toekomstbestendige economische ontwikkeling.
- Versterken landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit: vijfsterren gebiedskwaliteit
- Versterken vestigingsfactoren: optimalisatie bereikbaarheid en vastgoed

Wat willen we bereiken met investering?

1. Doorontwikkeling visie: uitwerken businessmodellen, acquisitie investeerders, faciliteren Living Lab GAE.
2. Logistieke hub: realisatie duurzame logistieke knoop voor stedelijke distributie Groningen-Assen in combinatie met bedrijfsontwikkeling Flora Holland
3. Voormalige Rijksluchtvaartschool: herbestemming provinciaal monument leidend tot succesvolle exploitatie.
4. Energielandgoed; realisatie decentrale opwekking (zonnepark), opslag (waterstof), afname (luchthaven, OV, logistiek) en kennisontwikkeling energie.

Wat doen we?

Ontwikkelvisie Luchthavenomgeving Groningen Airport Eelde 2015-2019 dat bestaat uit de volgende integrale onderdelen:

1. Doorontwikkeling visie
2. Logistieke hub Flora Holland
3. Voorterrein/voormalige Rijksluchtvaartschool
4. Energielandgoed

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier:

Het multiplier effect verschilt per project. Voor het totale programma is er sprake van een 800%, waarvan op dit moment 400% hard.

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
7,5	0,5	1,5	2,5	3

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Er wordt effectiever gebruik gemaakt van de bestaande ruimte. De projecten beoogen de energiekringloop voor het gebied te sluiten. De belangrijkste afnemers zijn de luchthaven, Flora Holland en logistieke partners die de stadsdistributie van Groningen verzorgen. Het rendement van de investering in duurzame energieopwekking wordt deels aangewend voor een verduurzaming van de gebouwen in het gebied. Door gebruik te maken van zonenergie en waterstof wordt CO2 uitstoot verminderd. Bij het project Energielandgoed wordt nadrukkelijk een koppeling gelegd tussen het realiseren van een zonneakker en de versterking van de ecologische kwaliteit van het gebied rond het luchthaventerrein.

Werkgelegenheid:

De omvang, de unieke locatie en het innovatieve karakter van de projecten zijn aanleiding voor brede interesse van marktpartijen, kennisinstellingen en overheden. De eerste stappen richting kennisinstellingen zijn gezet met de installatie van een Living Lab i.s.m. de Hanzehogeschool Groningen. De ambitie is om in 2016 RUG en andere hogescholen aan het Living Lab en bedrijfseconomische partners te verbinden. M.b.t. de aanleg van de infrastructuur en voorzieningen (energie, bereikbaarheid en vastgoed) en landschapsontwikkeling is er sprake van tijdelijke werkgelegenheid voor marktpartijen, adviesdienstverleners en overheden. Permanente werkgelegenheid is afhankelijk van de spin-off die de projecten weten te generen. In de projecten wordt actief gestuurd op de inclusie van leer-werktrajecten voor jongeren. Er wordt vanuit gegaan dat het aantal arbeidsplaatsen gedurende de collegeperiode met 10-25% kan toenemen.

Bereikbaarheid:

De aanwezigheid van de luchthaven en de investeringen in de energie-infrastructuur, weginfrastructuur en vervoersvoorzieningen (OV en logistiek) dragen bij aan het versterken van de strategische waarde van het gebied. In combinatie met de vestiging van nieuwe partijen die deze waarde benutten dragen de investeringen bij aan de concurrentiekracht van Drenthe; i.c. de realisatie van een onderscheidende vestigingslocatie.

Sociale Cohesie:

In de realisatie van het Energielandgoed en de herontwikkeling van de RLS wordt actief gestuurd op de betrokkenheid van omwonenden en lokale ondernemers. Deze partijen worden uitgedaagd mee te denken en te investeren aan de verbetering van het gebied en de instandhouding van de luchthaven. De polarisatie rond de luchthaven is een remmende factor in deze.

Zichtbaarheid voor inwoners:

De kwaliteitsverbetering van het gebied en de toename van reuring (bedrijvigheid en PR) zijn 'zichtbare' effecten van de projecten. Als gevolg van de locatie (luchthaven) mogen de projecten in het gebied zich altijd verheugen op aandacht in media en samenleving. De omvang van de zonneakker spreekt internationaal tot de verbeelding.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

De projecten zijn gescand op mogelijke verbinding met hogere schaalniveaus. Onderdelen van de duurzaamheidsambities zijn ondergebracht bij Europese programma's en nationale subsidiestromen. Onderdelen van de bereikbaarheidsambities zijn ondergebracht bij de Regio Groningen Assen en het rijksprogramma Beter Benutten.

Herontwikkelingsfonds Ruimtelijke Kwaliteit

Doel

Binnen het Herstructureringsfonds Ruimtelijke Kwaliteit wordt het instrumentarium ontwikkeld, dat de provincie beter in staat stelt om haar ambities in samenwerking met andere partijen te realiseren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Wat willen we bereiken met investering?

De uitwerking van deze prioriteit verloopt in twee stappen. De eerste stap is een verkenning op het in te zetten instrumentarium. Waarbij de gedachten uitgaan naar een fonds. De tweede stap is een dialoog met andere partijen, die moet resulteren in een duiding van gezamenlijke projecten, op basis van inhoudelijk doelen en de bereidheid en omvang van de middelen, die partijen onder de werking van een fonds willen brengen.

Wat doen we?

Uit de verkenning door de kwartiermaker zal blijken waarin het herstructureringsfonds het verschil kan maken danwel van toegevoegde waarde is. Daarom is de eerste stap van de verkenning een open vraag over doelen, mogelijkheden en noodzakelijke interventies. Een open proces om de breedte van een Fonds in beeld te krijgen. Wat we zeker niet gaan doen, is wat al in de andere projecten en investeringsprioriteiten wordt gedaan en geregeld.

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier:

Uitgangspunt is dat iedere euro van de provincie wordt verdubbeld met een investering door derden.

Revolverend is (eerder) als voorwaarde gesteld, maar het zal moeten blijken in hoeverre dit een reëel uitgangspunt is en meerwaarde biedt voor partijen waarmee je wilt verbinden (gemeenten, woningcorporaties, banken en anderen). De kwartiermaker zal hier de antwoorden op moeten vinden.

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
1,15 3)		0,25	0,4	0,5

3) Revolverend ingezet leidt dat tot 7,5 miljoen investeringen

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Investerings moeten leiden tot een toekomstbestendige invulling door vernieuwing van 'verouderd vastgoed' (vernieuwing/herontwikkeling en evt. sloop en nieuwbouw, vernieuwing van energie-installaties en isolerende maatregelen), aanpak van versleten openbare ruimten, e.a. Er is een grote vraag naar nieuwe vormen van huisvesting voor wonen en werken.

Werkgelegenheid:

Getal als indicator is in deze fase nog niet te benoemen. Oogmerk is de eigen werkgelegenheid actief in te zetten.

Bereikbaarheid:

Is onderdeel van de publieke ruimte.

Sociale Cohesie:

Nog nader in te vullen.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Verbeteringen van de leefomgeving, upgrading van openbare ruimte, aanpak van verpaupering en bestrijding van leegstand zijn zaken die burgers direct als positief ervaren. Behoud van vrijkomend maatschappelijk vastgoed (o.a. bibliotheken en scholen) door herontwikkeling/herbestemming wordt ook door gemeenschappen gewaardeerd. In die zin kan een fonds sterk bijdragen aan het behoud van identiteit en waardering voor de eigen omgeving.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

Primair het doel om Drenthe vitaal te houden en te stimuleren dat in de vastgoedwaarde van Drenthe wordt geïnvesteerd zodat Drenthe aantrekkelijk blijft voor private investeerders. Dat is vooral een eigen doelstelling.

Energieneutraal Wonen

Doel

Met een - door partijen breed gedragen- actieplan komen tot een versnelling in het vergaand energieneutraal maken van de Drentse woningvoorraad.

Wat willen we bereiken met investering?

Concrete projecten gericht op energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving. De verwachte spinoff effecten daarbij zijn:

- koopkrachtverbetering (lagere woonlasten)
- sociale cohesie
- boost (energie)innovatie
- impuls energieonderwijs
- mindshift financiële sector (meefinancieren middels hogere hypotheek versus lagere woonlasten energie)

Wat doen we?

Het realiseren van een duurzame Drentse energiehuishouding is een maatschappelijke opgave voor alle uitvoeringspartners samen. Passend bij onze rol en positie zetten wij ons in voor minder energiegebruik en meer hernieuwbare energie. We ontwikkelen een actieplan voor energieneutrale woningen en energiezuinig bouwen. Ons uiteindelijke doel is dat inwoners omschakelen van consument naar prosument.”

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier: Een deel van de middelen voor het actieplan zal worden omgezet via het kader revolverend financieren in 15 mln revolverende middelen. Het andere deel voor stimuleren en communicatie. Voor revolverende deel wordt gestreefd naar multiplier van 2 mln. Mee-financierders (in investeringen en proceskosten) zijn bijv. banken, gemeenten, bouworganisaties.

Geschatte	2016	2017	2018	2019
Reservering				
Totaal				
6,5 4)	3,5	1,0	1,0	1,0

4) Revolverend ingezet leidt dat tot 15 mln. investeringen

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Energiebesparing/duurzame opwekking binnen de context van het actieplan.

Energieneutraal Wonen is in de basis al duurzaam omdat het direct bijdraagt aan de klimaat- en energiedoelstellingen. Daarnaast:

1. vormen energielasten een steeds belangrijker onderdeel van de woonlasten. Verlagen, of zelfs het slechts fixeren, van de energielasten draagt direct in positieve zin bij aan een duurzame financiële draagkracht van de Drentse bevolking.
2. vormt de energiesector op verschillende manieren (besparing/opwek, innovatie en werkgelegenheid) een interessante propositie voor een duurzaam economisch verdienmodel van het Drentse bedrijfsleven.

Werkgelegenheid:

Fysieke maatregelen die moeten worden uitgevoerd in de gebouwde omgeving zullen vooral leiden tot behoud, maar ook (tijdelijke) extra werkgelegenheid in de bouw- en installatiekolom.

Er van uitgaande dat de provinciale impuls voor energieneutraal wonen leidt tot olievlekwerking, wat ook een voorzienbare (mondiale) trend is, zal een deel van deze werkgelegenheid na de impuls ook structureel zijn.

Bereikbaarheid:

Het actieplan energieneutraal wonen draagt niet bij aan de fysieke bereikbaarheid van Drenthe.

Sociale Cohesie:

Individuele, collectieve en wijk-/buurtgerichte projecten, gericht op energierenovaties van bestaande woningen hebben een bewezen samenbindend effect.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Energieneutraal wonen komt door heel Drenthe letterlijk achter de voordeur van de Drentse burger. Bewoners beschikken vaak over een Slimme Meter of software, waardoor een realtime inzicht in energieverbruik op zowel individueel als straat-/wijkniveau beschikbaar is/komt. Bewustwording is de eerste stap op weg naar het doen van investeringen. Daarnaast worden actieve combinaties gezocht met het Drentse MKB en de verschillende lokale energie coöperaties.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

Deze inzet binnen de gebouwde omgeving spoort met de Europese doelen zoals verwoord in COP21. Deze zijn uitgewerkt in landelijke afspraken in het nationale Energieakkoord en Energierapport, de noordelijke afspraken in SWITCH en de eigen Energiestrategie Drenthe. Vanuit deze doelstellingen zijn diverse Europese en nationale instrumenten denkbaar waar additionele middelen gevonden kunnen worden. Bovendien wil de financiële sector ook middelen beschikbaar stellen, mits de risico's daarvan in voldoende mate worden afgedekt.

Culturele investeringen die leiden tot toonaangevende kwaliteit

Doel

Noodzakelijke doorontwikkeling van culturele infrastructuur in Drenthe om huidige sterke positie met name op het terrein van het cultureel erfgoed te behouden en verder te versterken.

Wat willen we bereiken met investering?

We investeren in cultuur om de kwaliteit van de culturele infrastructuur in Drenthe te vergroten om zodoende meer bezoekers te trekken en bestedingen uit te lokken. De sterke positie van Drenthe in Nederland, met name op het brede terrein van cultureel erfgoed, hebben we behouden en zelfs verder versterkt. Bewoners van Drenthe, maar ook (potentieel) geïnteresseerden in binnen- en buitenland, blijven geprikkeld worden om het Drentse culturele erfgoed te bezoeken. Het aantal cultuurbezoekers in Drenthe is vergroot; dat komt ook de werkgelegenheid ten goede.

Wat doen we?

Het gaat bij deze Culturele Investeringsprojecten om meerdere deelprojecten. De provincie Drenthe is niet de opdrachtgever voor de realisering van deze projecten. Die rol ligt bij de betreffende culturele instellingen. Behalve als het gaat om gebouwen van het Drents Museum, daar zijn wij zelf eigenaar van.

Onder de projecttitel "Culturele investeringen die leiden tot toonaangevende kwaliteit" zouden de volgende deelprojecten kunnen vallen: **Hunebedcentrum, Kunstenaarsfabrieken, Koloniecetrum, Herinneringscentrum** Kamp Westerbork, **Gevangenisemuseum** en **Drents Museum**: uitbreiding depot. We willen nog mogelijkheden voor andere interessante, nieuwe culturele initiatieven in Drenthe open houden.

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier:

Bij alle genoemde projecten zullen de instellingen zich zelf inspannen om ook van andere financiers middelen te verkrijgen. Als onze hulp daarbij nodig is, dan willen wij die uiteraard verlenen. Wij denken daarbij aan bijdragen uit andere investeringsstromen en/of co-financiering door andere overheden, fondsen of Europese middelen. Wellicht zijn voor het Herinneringscentrum Kamp Westerbork in Brussel extra middelen te verkrijgen .

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
4,125	3		1,125	

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid:

Door het aantrekkelijk houden van Drenthe voor toeristen en inwoners wordt Drenthe duurzaam leefbaar gehouden. Duurzame bouw levert een bijdrage aan lagere exploitatielasten. Duurzame bouw zal dan ook één van de voorwaarden zijn.

Werkgelegenheid:

Noord-Nederland heeft vijf musea, die meer dan 100.000 bezoekers per jaar trekken. Daarvan staan er drie in Drenthe. Het Hunebedcentrum zit met 80 à 90.000 bezoekers per jaar daar ook al dicht tegen aan. Investeringsprojecten zijn nodig om deze musea aantrekkelijk te houden en om deze sterke positie te behouden.

Cultureel toerisme draagt bij aan de structurele werkgelegenheid in de cultuur, de horeca, het toerisme en de recreatie en de middenstand in zijn geheel. Bouwactiviteiten dragen altijd incidenteel bij aan de werkgelegenheid in Drenthe. Kunstenaarsfabrieken zullen de ijle werkgelegenheid onder kunstenaars kunnen vergroten.

Bereikbaarheid:

Bezoek aan veel culturele instellingen is al goed en aantrekkelijk te combineren met fiets- en wandelroutes. Hierin kan nog meer ontwikkeld worden.

Op 1 maart 2016 start er een pilot van Herinneringscentrum en het OV-bureau, om op zaterdagen en zondagen een busje te laten rijden van het station Assen naar het Herinneringscentrum in Hooghalen. Gemeente en provincie zijn nauw betrokken bij deze pilot. Nagedacht moet worden over een goede, consequente bewegwijzering naar culturele instellingen in Drenthe.

Sociale Cohesie:

Drentse musea en andere culturele en erfgoedinstellingen hebben een grote kring van vrijwilligers, vrienden en ondernemers om zich heen. In de musea werken ook mensen met afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.

Zichtbaarheid voor inwoners:

Culturele instellingen dragen veel bij aan de reuring in Drenthe, zowel voor inwoners als voor bezoekers. Hunebedden, musea en monumenten (Frederiksoord en Veenhuizen, maar ook Drents Museum) zijn duidelijk zichtbaar in stad en landschap.

Aansluiting doelstellingen EU of Rijk:

Uit de nieuwe Erfgoedwet blijkt het grote belang dat het Rijk toekent aan het zorgvuldige bewaren van en het zorgvuldig omgaan met ons nationale erfgoed. Drenthe is één van de belangrijkste 'erfgoedprovincies' van Nederland. De hunebedden bijvoorbeeld vormen het eerste luik in de door het Rijk vastgestelde Canon van Nederland. Het Koloniecetrum en het Gevangenisemuseum hebben een relatie met de Unesco wereld-erfgoedstatus. Het verwerven van deze status wordt door het Rijk gesteund. Gelet op de speciale aandacht van de EU voor centra die zich met dit specifieke onderwerp bezighouden, zijn er wellicht ook Europese middelen te verkrijgen voor m.n. de uitbreiding van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Werken aan de toekomst van Veenhuizen

Doel

Waardevast erfgoed in een levendige omgeving waarin wordt gewerkt, gerecreëerd en gewoond: dat is de ambitie voor het Drentse gevangenisdorp Veenhuizen.

Wat willen we bereiken met investering?

Duurzame ontwikkelgerichte bescherming van het ensemble aan monumentaal vastgoed door regionale verankering bezit en rentmeesterschap. De vervreemding van het 'overtollig' gesteld Rijksbezit in Veenhuizen is een 'historische' stap, waarvoor het van een essentieel belang is dat die toekomstbestendig en zorgvuldig wordt uitgevoerd. Door middel van een gerichte (gelabelde) eenmalige financiële bijdrage kan de provincie hieraan bijdragen en haar verantwoordelijkheid nemen voor het borgen van een ontwikkelgericht rentmeesterschap in dit unieke gebied. Dit past in de gezamenlijke strategie van Rijk, gemeente en provincie om te zorgen voor nieuwe investeringen in Veenhuizen. Met deze (uitgelokte) investeringen willen we niet alleen een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving en de vestiging van nieuwe economische dragers *) in Veenhuizen maar daarmee ook een impuls blijven geven aan de nog openstaande renovaties door het Rijk van de gevangeniscomplexen Esserheem en Norgerhaven. *) *ingezet wordt op: ambachtelijke bedrijvigheid, creatieve industrie, zorg, onderwijs, landbouw, toerisme en cultuur.*

Wat doen we?

In het eerste kwartaal van 2016 zal het Rijk inzicht geven in haar aanpak en planning van de werkzaamheden om te komen tot de vervreemding van het 'overtollig gesteld' Rijksvastgoed. Daarna zal voor de interne besluitvorming een plan van aanpak met planning worden opgesteld, waarin zowel de financiële bijdrage, de beheersafspraken en de beoogde regionale beheersorganisatie onderwerp zijn. Het eindacoord/-contract met alle betrokken partijen is voorzien in 2017.

Welke financiën zijn daar voor nodig?

Multiplier:

Gekoerst wordt op een evenredige bijdrage en een bruidsschat van het Rijk. De uiteindelijke bijdrage van het college is afhankelijk van: a. de uitkomst van de discussie over de regionale verankering van het bezit en rentmeesterschap van het 'overtollige' gesteld Rijksvastgoed en de rol die de provincie daarin kan vervullen door voor een deel van het ensemble de totale zeggenschap op zich te nemen; b. de inspanningen/investeringen van het Rijk, die zodanig zal moeten zijn dat het regionale rentmeesterschap maatschappelijk en economisch duurzaam geborgd kan worden uit de rente-inkomsten van de bruidsschat en de inkomsten van huur en pacht.

Geschatte Reservering Totaal	2016	2017	2018	2019
0,75 5)		0,75		

5) Revolventerend ingezet leidt dat tot 5 mln investeringen

Welke effecten heeft het op:

Duurzaamheid: Door hierin te investeren wordt het ontwikkelgerichte rentmeesterschap in dit unieke gebied geborgd. Het niet afmaken van de 'klus' voor de gebiedsontwikkeling in Veenhuizen betekent een groot risico van terugval in de ruimtelijk-economische ontwikkeling van dit gebied, temeer op termijn ook de discussie rond het openhouden van de Penitentiaire Inrichting weer terug kan komen.
Werkgelegenheid: Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren is de verwachting dat de inspanningen voor de gebiedsontwikkeling in Veenhuizen een toename zal geven van 150 arbeidsplaatsen.
Bereikbaarheid: Door de bevolking worden plannen ontwikkeld voor breedband. Dit is urgent in Veenhuizen, zeker als het gaat om de ontwikkeling van de nieuwe economische dragers in het gebied die naast het zorgen voor werkgelegenheid gaan bijdragen aan het beheer, onderhoud en het gebruik van het gebied (het rentmeesterschap).
Sociale Cohesie: De bevolking is vanaf 2002 steeds betrokken geweest bij de ontwikkelingen in Veenhuizen en gekoppeld aan de visie 'Werken aan de Toekomst van Veenhuizen' hebben zij voor de sociaal-maatschappelijke aspecten een eigen, aanvullende visie opgesteld. Via het Ontwikkelingsbureau Veenhuizen wordt getracht onderdelen gezamenlijk in uitvoering te brengen. Voorbeelden daarvan zijn breedband, duurzaamheid (zonne – energie, Green Deal Veenhuizen), ouderen zorg/huisvesting etc.
Zichtbaarheid voor inwoners: Veenhuizen is een 'parel' in de Drentse samenleving en zeker met de komende Unesco status zal het gebied klaar moeten worden gemaakt voor de toekomst.
Aansluiting doelstellingen EU of Rijk: Op Rijksniveau ligt een verband met een bredere discussie over het afstoten van Rijksvastgoed en de rol daarin van de regio en de actuele economisch-maatschappelijke vraagstukken. Dit is voor de provincie Drenthe in november 2013 aanleiding geweest de problematiek in Veenhuizen te agenderen met het Rijk; de voortgang daarvan wordt jaarlijks besproken met het Rijk.

Bijlage 2

Proces van besluitvorming, rapportage en actualisatie voor de Investeringsagenda

1 Bestaande kaders zijn van toepassing op de uitwerking van de projecten

Uw Staten besluiten over de bijdragen vanuit de Investeringsagenda. Op het moment dat er sprake is van een besluitrijp project (na het besluit kan 'de schop de grond in') of een go/no-go moment (bestuurlijke of financiële verbintenis) wordt u gevraagd te besluiten over een bijdrage uit de Investeringsagenda. Daartoe wordt besloten op basis van voorstellen waarin de projecten worden voorgedragen. Deze voorstellen omvatten ten minste:

- een beschrijving van het project
- de bijdrage aan de doelen die met de Investeringsagenda worden nagestreefd (zie de elementen uit de Nota van Aanbieding)
- de financiële opzet van het project (totale investering, gevraagde bijdrage uit Investeringsagenda, andere bijdragen uit provinciale middelen of van derden)
- indien van toepassing, de exploitatieopzet van het project
- de stand van de reserve na toekenning van de gevraagde bijdrage.

De eerste reeks projecten wordt gedurende de uitvoering van de begroting 2016 aan uw Staten voorgelegd. Gedurende het realiseren van de investeringsagenda kunnen nieuwe (maatschappelijke/economische/politieke) ontwikkelingen en wensen naar voren komen. Bij voldoende financiële ruimte kan de Investeringsagenda uitgebreid/geactualiseerd worden (zie ook punt 4)

Daarbij kan uw Staten de informatie over alternatieve mogelijkheden betrekken. Afweging van projecten op een vaste moment is wenselijk vanuit de gedachte van integraliteit; dit zou wel kunnen leiden tot, soms ongewenste, vertraging bij het daadwerkelijk in gang zetten van projecten.

Daarom is het voorstel om te kiezen voor de volgende in de normale P&C-cyclus passende vorm: twee keer per jaar inzicht via de Voorjaarsnota en Begroting in de financiële mogelijkheden om nieuwe projecten op te nemen. En tegelijkertijd welke nieuwe projecten dan eventueel voor een bijdrage worden voorgedragen. Dit leidt tot een voorlopige vaststelling en groen licht voor de verdere uitwerking. Deze uitwerking resulteert vervolgens, op het moment dat het project daarvoor gereed is, in formele besluitvorming door uw Staten.

Daarnaast kunnen ten aanzien van specifieke projecten nadere afspraken gemaakt worden over betrokkenheid van en/of informatie bij de voortgang van deze projecten.

2 Vertraging in het proces van besluitvorming tot uitvoering projecten willen we minimaliseren.

In Statenstuk 2015-670 Regeling Grote Projecten is vastgelegd dat bij elk voorstel van ons over een groot project door uw Staten ruimte in het besluitvormingsproces kan worden gecreëerd ten behoeve van een second opinion van 1% van het projectbudget. Vanwege de relatief krappe doorlooptijd en de betrokkenheid van andere stakeholders bij de grote projecten op de Investeringsagenda is het wenselijk om het besluitvormingsproces zo snel mogelijk door te lopen. Uw Staten hebben twee momenten waarop de vraag aan u wordt voorgelegd of u hetgeen in de Regeling Grote Projecten is vastgelegd wilt uitvoeren: zodra de Investeringsagenda gereed of herzien is en bij het individuele statenbesluit over het project. Wij gaan er van uit dat u de regeling alleen gebruikt bij vaststelling of herziening van de Investeringsagenda.

3 Bijstellen is een gezamenlijke activiteit van PS en GS

In de Begroting is aangegeven dat de ontwikkeling van de Investeringsagenda een onderwerp is van dialoog tussen PS en GS. De gedachte is dat er ruimte moet zijn om de dynamiek in de sa-

menleving en de vragen vanuit de samenleving te kunnen verwerken in de Investeringsagenda. Daarbij kunnen uw Staten de informatie over alternatieve mogelijkheden betrekken. Deze dynamiek zal tweemaal jaarlijks getoetst worden bij de voorbereidingen van de Voorjaarsnota en de Begroting.

4 Gedurende het uitwerken van de Investeringsagenda kunnen nieuwe ontwikkelingen en kansen naar voren komen.

Het is goed om te realiseren hoe daar gedurende deze collegeperiode mee omgegaan wordt. De basis hiervoor ligt al in het reguliere allocatieproces dat periodiek wordt doorlopen. De mogelijkheid is altijd aanwezig om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, wensen en kansen. Hiervoor geldt natuurlijk dat eerst afgewogen moet worden:

1. past het binnen de kaders van het collegeakkoord?
2. sluit het aan bij de meest recente doelstellingen en resultaten in de lopende begroting?

Als beide met een ja worden beantwoord, dan wordt er eerst gekeken of binnen het bestaande budget ruimte is. De ervaring leert dat alle budgetten zelden volledig zijn "verplicht". In principe gelden de normale regels zoals die ook gelden bij afdekken van tekorten, dus eerst binnen het programma en pas daarna uit de volle breedte van de provinciale financiën. Als dan blijkt dat het niet binnen bestaande exploitatiebudgetten past en een ontwikkeling, kans of uitdaging wel past binnen de kaders van de Investeringsagenda, dan kan het altijd daarvoor voorgesteld worden. Volgens de normale regels van integrale afweging wordt dat, met uitzondering van urgente punten, in een eerstvolgende Voorjaarsnota of Begroting besloten. Randvoorwaarde is dat projecten met dekking uit de reserve Investeringsagenda van substantiële omvang dienen te zijn. Dit betekent een minimale omvang van € 1 miljoen . Tot slot dienen de projecten uitvoerbaar te zijn binnen deze collegeperiode (uiterlijk 2019).

5 Besturing Investeringsagenda gaat via de reguliere P&C cyclus

Via de reguliere verantwoordingsmomenten (bestuursrapportages en jaarrekening) wordt over de voortgang van de projecten gerapporteerd als onderdeel van de realisatie van alle doelstellingen en resultaten. Tweemaal per jaar, bij de Voorjaarsnota en bij de Begroting wordt gerapporteerd over de stand van zaken omtrent de investeringsagenda. Eventueel worden - voor zover er financiële ruimte is - mogelijk in aanmerking komende nieuwe projecten aan uw Staten voorgelegd. Daarbij wordt een korte projectbeschrijving gevoegd en een inschatting van de geraamde kosten en de (mogelijke) bijdrage uit de Investeringsagenda die daarbij aan de orde is. Dat biedt u inzicht in de bestedingen die in beeld zijn en de stand van zaken bij de voorbereiding daarvan. Uw Staten kunnen onderwerpen/projecten aan de lijst toevoegen.